

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanko izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanko stane: za leto mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.00 za pol leta . . . 3.50 za vsa leta . . . 10. — Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., v Gorici po 2 nč., sobotno večerno izdanko v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računa po tarifu v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozhalne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljska ulica Caserma 13. Odpri reklamacije se proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

Občni zbor

„Delalskega podpornega društva“

dne 29. aprila 1894.

se je vrtil ob precejšnji udeležbi članov. V svojem nagovoru se je spominjal društveni predsednik g. prof. Mate Mandić, kako je društvo nasadovale v minulih letih v finančnem pogledu. V tem ravnokar minulemu letu smo pa tako napredovali, da smo poplačali stari dolg in še nekaj prihranili za bodočo potrebo. Na tem ugodnem preobratu se moramo zahvaliti Bogu, potem vestnosti zdravnikov in slednjiš točnosti vseh članov. Gosp. predsednik se nadeja, da se bodo člani tudi v bodoče zvesto abirali okoli svoje prekrasne zastave. Priporoča delavcem naj ostanejo zvesti Bogu in svojemu vladarju, pred kojima smo vsi enaki. Treba to priporočati posebno danes, ko vidimo povsodi mogočna delavska gibanja. Govornik se nadeja, da ostanejo naši slovenski delavci zvesti cesarju in narodnosti.

Delavcem drugih narodov ja lahko naglašati mednarodnost in narodni indiferentizem, ko jim je narodnost zagotovljena, nam pa ni. Mi si moramo najprej zagotoviti narodni obstanek in potem skrbeti za vse drugo. Na tem potu hoče tudi naša inteligencija podpirati delavce. Držimo se sloge in ljubavi! V to ime kličo: Bog počivi „Delalsko podporno društvo“!

Navzoči člani se se odvali temu posdravu živahnimi živlo-klici.

Gosp. predsednik je predstavil na to vladnega poverjenika, namestniščenega tajnika gosp. Šorlija, kojega je zbor spoštljivo pozdravil.

Is poročila odborovega o delovanju v minulemu letu, koje poročilo je predital na poziv predsednika tajnik Stjepan Gjivić, ponemljemo: Veliki primanjkljaji, s kojimi se je bilo društvu boriti v minulih letih, so premagani. Premoženje bolniškega zaklada znašalo je koncem leta 1893 1307 gld. 53 nč.; k tej svoti je priložiti še letošnji dobiček 442 gld. 98 nč. Odbor je v minulemu letu gledal stroge na to, da pride v okom stimulaciji in nemarnosti. Is tega varoka izbrisal je 280 moških in 39 ženskih; vpisalo pa se je 190 moških in 47 članov. Umrlo je 11 društvenikov in 8 družabnic. Redbina umrlih se je isplačalo pogrebne 390 gld. Koncem leta je imelo društvo 1 častnega člana, 9 ustanovnikov in 23 podpornih članov. Rednih moških članov je bilo 990, ženskih 220. Bolnih je bilo minole leto 515, slučajev bolezni pa 649. Podpore se je isplačalo s pogrebno vred gld. 10,890.41. Zdravila so se podelila 570 članom, stala pa so ta zdravila 1.345 gld.

PODLISTEK.

33

Kmetaki upor.

— Spisal August Senoa. Preložil I. P. Planinski. —
— Tvoje? Kaj tvoje? Nič tvoje. A sedaj vem! Pojdi k gospej Uršuli po pitanege vola.

Ta hip se zaleti Gavro proti mestu, kjer stoji žena, in toliko da je ni prevrtil s detetom vrod, kar prikoči isnenada Gubec, zgrabi konja za udo, a žena jokaje odide. Konj postoji, stari Tahi pa ostrmi in pogleda kmeta.

— Kdo si ti? vpraša Tahi.
— Matija Gubec, odgovori kmet mirno, ali odločno.

Gospodar ga prezirno pogleda.

— Gubec? Gubec? vpraša. Saj res! Ti si iz Gorenje Stobice, kaj ne da?

— Sem, vaša milost!

— Tisti krivi proroč, kmetaki Bog, pripomni porogljivo gospodar, moj kmet.

— Kmet stobiške gospode, odgovori Gubec mirno.

44 novč. Društvo je izdalo torej za podporo, pogrebno in zdravilna sredstva skupaj gld. 11,721.02. Is društvene knjižnice se je letos preditalo 580 knjig, knjižnica šteje 1569 knjig.

O poročilu odborovega oglasi se član Miha Kamušič za besedo. Govornik se čudi, da se je brisalo toliko število udov. Kje so varoki? Menda previsoka tednina. Govornik pa pripoznava, da za letos je ni mogoče znižati. Drugo alo je to, da imamo samo en sistem plačevanja, kajti siromaku je težko plačevati. Članov, ki sostanejo nekoliko s plačevanjem tednine, ne bi se smelo takoj brisati. Govornik zaključuje s željo, da bi novi odbor sporazumno s zdravniki in drugimi činitelji delal na to, da ne bi se krčilo število članov. Istotako naj bi odbor delal na to, da bi se vrtil zakon, ki nalaga gospodarjem, da prispevajo s jedno tretjino tednine.

Predsednik Mandić obžaluje, da se je predgovornik isražal kot novinec, ki ne razume uprave. Zdravniki in nadzorniki nimajo nikakega upliva pri brisanju članov, odbor je isti, ki odločuje. V slučaju bolezni treba dati podporo tudi nemarnim udem in s tem so oškodovani drugi pridni udje. Zato so se premenila pravila, da se more strožje postopati. Kar se tiče prispevanja gospodarjev so je odbor dogovarjal s drugimi enakimi društvu za skupno akcijo, toda brezuspešno; niti ona društva niso mogla doseči ničesar, ki stoji pod pokroviteljstvom vlade. Gledé nemarnih članov opata predsednik, da je povsodi najti ljuliko med pšenico, tako tudi pri nas. Podporni udje pa ne dobivajo ni podpore, ni zdravil, kakor misli gospod Kamušič.

Član Benčina se pritožuje, da se knjižnica premalo iskoristuje, ker je težko dobiti knjige. Priporoča odboru, naj kaj ukrene v tem pogledu.

Gledé knjižnice so se oglašili tudi drugi člani.

Ivanu Zadniku in udovi Marija Hušo se je dovolila podpora po kratki razpravi.

Član Samec priporoča, da se vsake tri mesece v „Edinosti“ priobči poročilo o stanju društva, kakor je bilo sklenjeno pri lanskem obnem zboru.

Jako živahna razprava se je unela radi društvenega uradnika, ker je ta poslednji preklical svoj podpis na prošnji za slovensko šolo v Trstu. Član Kolb in drugi so zahtevali, da se uradnik odpusti; drugi so ga pa zagovarjali, ker je pošten in točen. Kar je skrivil, je skrivil izven društva in taka stroga kazen ne bi bila v pravem razmerju s pregreškom. Po daljši

— Kaj bi rad, redki gost, kakovo milost? vpraša Tahi, ohol si, kakor sem ališal, nisem te še videl.

— Ne prihajam po milost, pravi kmet, ampak po pravico.

— Kmet pravico? začudi se Tahi.

— Da, vaša milost, ališal sem, da vaša milost vpisuje naše mladeniče v konjike.

— Da, pa kaj potem?

— Šlišal sem, da je vpisan tudi Jurij Mogajič iz Stobice, sin moje sestre.

— Je že res! Mogajič! Tudi on je! domisi se Tahi.

— Ali Jurij je svobodnjak, reče Gubec, on ni primoran iti v drugo, kakor v bansko vojsko in se sedaj ženi.

— Pa vse to tebi mari?

— Jaz sem mu ujec, mesto očeta in matere! Skrbeti mi je zanj, zatorej prihajam, da opozorim vaše gospodarstvo na to.

— Kaj svobodnjak! zadere se Tahi, mari meni, z menoj pojde. Ne sme se ženiti. Sedaj veš. Z menoj mora. Ničvrednej je, nemir dela v hiši.

razpravi sta člana Kolb in Kamušič formirala nastopni predlog: „Občni zbor israži uradniku grajo radi zaničevanja slovenskega jezika izven društva“, proti kateremu predlogu pa je protestoval vladni poverjenik. Predlagatelj isjavita na to, da se hočeta poritoriti vili, umakniti svoj predlog.

Na interpelacijo člana Kolba, kako je moglo dati društvo kavicjo 1000 gld, za Dolencevo tiskarno, pojašnjuje predsednik, da ni nikake nevarnosti ter da je imel odbor pravico razpolagati s to obligacijo, kajti vsak savod ima svoje nedotakljive fonde, koje treba koristno naložiti. Po daljši razpravi se je predsednikovo pojašnilo vzelo na znanje.

S tem je bila savišena vrata razprav, na kar je predsednik volilno komisije gosp. Bogdanovič naznanil isid volitve novega odbora. O vsepu volitve poročamo med raznimi vestmi.

Zaključujoč zborovanje pravi predsednik, da se ne čuti žaljenega, niti bi hotel koga žaliti, ker so ga zapustili nekateri člani. Njemu ni do oseb, ampak do stvari in koristi društva. Priporoča navzočim, da pusteč na strani osebnosti delajo za društvo, da delavec ostane pošten slovenski delavec. Dokler ostane on predsednik, delat bude nepremišno za napredek in proevit društva, da se vrbi pravica, da delavec ostane sam svoj. Govornik spominja navzoče na domovino in vladarja, poizviljač jih, da zakličejo poslednjemu trikratni „živio“, čemur se je ves zbor navdušeno odval.

O uredbi dopuščenih stavbnih obrtov.

§. 10.

Da se je kedo kakemu obrtu priučil, more dokazati tako-le:

- a) s odhodnim spričevalom dotične strokovne šole, v kateri se podeljuje vsaj tri leta trajajoči praktični poduk v učni delavnici;
- b) s učnim spričevalom (učnim pismom), da se je obrtu v redu priučil, ali pa s dokazilom, da je bil nasproti časnim določilom §. 11. dve leti več uporabljen;
- c) prosilo, kateri se s dobrim vspehom dokončali stavbno ali inženirsko šolo na kaki tehniški visoki šoli, prebivši obe državni preskušnji, ali pa višo obrtno šolo za stavbotehniške stvari na kaki c. k. državni obrtni šoli ali na kakem enakem, s pravico javnosti opremljenem učilišču, morajo donesti dokazilo, da so bili za izučbo dotičnega obrta, vatevši delo, ki so je opravljali pred ali med učno dobo, uporabljeni v njem šest mesecev, osiroma eno leto.

— Svoboden človek je, odgovori Gubec mirno, ne mora v vojsko, lahko se ženi.

— Ferko! zakliče s okna gospa Jelena, pa ti vse to mirno poslušaj?

— Da ne mora! zakriči Tahi in zaviti bič, da ne mora, pes kmetaki, in samahne na Gubca.

— Stojte, gospod, pravi kmet, pogleda resno Tahija in vzdigne roko. Mene ni udaril še nihče, kakor turška sablja v kraljevi službi. — Gospodarju sosedgrajskemu omahne roka. Zamiši in prezirno pogleda kmeta, a ta reče:

— Povejte mi, milostni gospod, kaj mislite z Jurijem?

— To boš v kratkem videl, capin, ali mej tem ti pravim, brzdaj svoj pasji jezik, ne hodi mi iz hiše, ker sicer te dam v nedeljo prod stobiško cerkvijo vpreči v jarem, zakriči Tahi in odide naglo proti notranjemu gradu. Kmet pa stiene zobe, stiene pesti, pogleda proti visokemu poslopju in sikno:

— Tudi ti boš v kratkem videl, krvolok! ter odhaja urno po klanjci v vas.

§. 11.

Doba, kako dolgo naj traja praktična izučba prosilcev kakoga dopustila za kateri obrt, naveden v §. 1., ustanovlja se tako-le:

1. Za stavbne in sidarske mojstre šest let, od teh vsaj dve leti v snačaju polirja ali delovoda.
2. Za kamenarske ali tesarske mojstre pet let kot pomočnik, od teh vsaj dve leti v snačaju polirja.
3. Za vodnjaške mojstre tri leta kot pomočnik, od teh vsaj eno leto v snačaju polirja.
4. Pri kamenarjih in vodnjaških mojstrih je moči s osirom na krajne razmere tudi izpregledati uporabe v snačaju polirja.

§. 12.

Takim prosilcem sa pravico stavbnih, sidarskih, kamenarskih in tesarskih mojstrov, kateri so dokončali stavbno ali inženirsko šolo na kaki tehnični visoki šoli ter opravili s dobrim uspehom obe državni preskušnji, zadostuje dokazilo praktično uporabe v obrtu, skrajšane nasproti časnim določilom §. 11. sa dve leti, za prosilce pa, ki so si pridobili diplomu kake tehniške visoke šole is stroke nadtalnega stavbetva ali inženirskega stavbetva, dokazilo praktično uporabe v obrtu, skrajšane nasproti časnim določilom §. 11. sa tri leta, seveda s pogojem, da so to prakso izvrševali v stroki nadtalnega stavbetva. Pri praktični vporabi isločanih slušateljev kake tehniške visoke šole sa ne zahteva, da bi se vporabliali kot polirji ali delovoda.

Takim prosilcem sa pravico obrta stavbnih, sidarskih, kamenarskih, tesarskih in vodnjaških mojstrov, kateri so s dobrim vspehom dokončali višo obrtno šolo za stavbotehnične stvari na kaki državni obrtni šoli ali tej enakem, s pravico javnosti opremljenem učilišču, zadostuje dokazilo praktično vporabe v dotičnem obrtu skrajšane nasproti časnim določilom §. 11. sa eno leto.

Prosilcem sa pravico tesarskih ali kamenarskih mojstrov, kateri so zadobili odhodno spričevalo dotične strokovne šole, spojene s učno delavnico, zadostuje dokazilo praktično vporabe v tesarstvom, osiroma kamenarskem obrtu, skrajšane nasproti časnim določilom točke 2. v §. 11. sa dve leti, takim pa, ki so zadobili odhodno spričevalo kake delovodne šole za stavbotehnične stvari na kaki državni obrtni šoli ali na tej enakem, s pravico javnosti opremljenem učilišču, dokazilo praktično vporabe, skrajšane nasproti časnim določilom točke 2. v §. 11. sa eno leto.

(Dalje prih.)

VII.

Visoko je plaval mesec nad Brdovcem, a mirno listje se je lesketalo v mesečini kot srebro; nobene žive duše nisi ališal, okna so bila povsod po vasi temna, le v jedni koči je gorela luč. Za plotom te kočje je stala Jana, a sunaj mladi Jurij Mogajič. Deklica je slonela s laktmi ob plotu, a obličeje je imela obrneno proti mesecu. Temne nje oči so se ji čudno svetile in zrle proti nebu, a obraz se ji je smehljal, kakor bi sanjala o raji. Jurij se je naslonil ob plot in gledal deklico in ni se je mogel nagledati.

— Jana, reče mladenič mehko, ali ti je prav, da se je tako naredilo?

— In še vprašaj, Jurij, odgovori smehljaje se deklica. Vedela sem in verjela, da me ne prevariš, ker si poštna duša, toda niti sanjala nisem, da bom tako hitro tvoja. Kakor bi me bilo strah in kakor ne bi zaupala ti nagli sreči.

— Mar te je mene strah? vpraša mladenič.

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

Volilna preosnova. „N. Fr. Pr. javlja, da se bo Hohenwartov klub prihodnje dni bavil z volilno preosnovo. Jeden del Hohenwartovcev noče niti, da se deželni zborom prizna korporacijsko volilno pravo, niti da se osnuje nova kurija industrijskih delavcev, ampak osnuje naj se nova kurija z občo volilno pravo. V prilog tej kuriji naj se vsaka obstoječa kurija odpoje razmernemu številu mandatov. Od razprav v Hohenwartovem klubu bode zavisto, ali se med zastupniki koaliranih strank v tem zasledanju zopet prične posvetovanja o volilni preosnovi.

Shod obrtnikov v Brnu. V današnjem zjutranjem izdanku poročali smo med političnimi vestmi o shodu obrtnikov, vršivsem se minulo nedeljo v Brnu. O tem shodu poročali so tudi tržaški italijanski listi, in sicer v tem smislu, kakor da se je shod isrekel za ustanovitev nemških trgovinskih šol. Nam se je ta vest takoj dosedela neverjetna, a zabeležili smo jo kot verni kronisti, pridodavši pa v oklepju vprašaj. Iz poznejše došli poročili smo se prepričali, da je bila omenjena vest res popačena, kajti shod je vprejel 2 resoluciji, v katerima obžaluje prepočasno napredovanje del v permanentnem obrtnem odsoku ter se izraža proti osnivanju nemških, jednojezičnih trgovinskih šol. Navzoča poslanca Začek in Breznovaki sta izrekli željo po združenju Staro in Mladošev, kakor tudi za to, da se osnuje slovenska protikolonijska.

Poljski klub proti avstro-ogrski banki. V svoji večerajšnji seji razpravljali je poljski klub o avstro-ogrski banki. Razni govorniki napadali so banko brezobzirno. Predložilo se je celó, da naj bi se banka razdelila v avstrijsko in v ogrsko, da se s tem zapreči vpliv Madjarske na avstrijski denarni promet.

Cerkveno-politiška zakonska preosnova na Ogrskem pride v razpravo pred zbornico magnatov dne 7. t. m. Klerikalni list „Magyar Alan“ objavlja sleherni dan članke, v katerih roti magnato, da odbijejo ta zakonski načrt.

Štrajk na Dunaju. Večraj sprijeli so se štrajkujoči delavci na Dunaju v raznih krajih s stražarji, in z delavci, kateri se niso pridružili štrajku. Stražarji so prijeli Josipa Venosa, jednega najgorših kričadov v predmestju Ottakring, toda delavci so obkolili stražarje, sahtevajoč, da izpustijo njih druga. Več policijskih agentov obdalo je na to prijetega vodjo, da ga odpeljejo k bližnjemu polic. komisariatu. Slučajno je bil v neki ulici kup kamenja, pripravljen za posipanje; ko bi trenil izgnilo je kamenje po žepih štrajkujočih, na kar se je vula prava toča kamenja na glave policistov. Jeden agent je bil težko ranjen; stražarji in polic. agente prišli so na to streljati (Stražarji na Dunaju so oboroženi s sabljo in revolverjem. Ur.), s prva v zrak, da privabijo pomoč, potem na ljudstvo. Par krogelj je zadelo slučajno mimo idočo osebo, katere niso bile s štrajkujočimi delavci niti v najmanjši dotiki. To je množico uprav obdnilo; policije osebo pobegnile je na to s svojim jetnikom, da se reši razkašane množice, in, dospel v poslopje komisariata, zagrabil so se v poslopju, delavci pa so jih oblegali, metajoč kamenje. Proti večeru prišla je pomoč, ki je razgnala izgrednike in zaprla še 16 oseb. Ob 9. uri bilo je vse mirno.

Ogrska akademija znanosti. Pri večerajšnji seji ogrske akademije znanosti v Budimpešti izjavil je predsednik Eötvös, da je neosnovana trditev, da se je odpovedal nadvojvoda Josip svoji časti kot predsednik in počastni član iste akademije.

Različne vesti.

Za proslavo 50letnice vladanja Nj. Vel. cesarja. Dne 29. min. m. zborovali so na Dunaju zastopniki najuglednejših korporacij Avstrije, da se posvetujejo o načinu proslavljenja 50letnice vladanja cesarjevega. Tovarničar Krupp iz Berndorfa izjavil se je v imenu kluba obrtnikov proti državni razstavi leta 1898; predlagal je, da bi se nabiral narodni dar po vsem cesarstvu, za kateri naj bi daroval vsak po jedno krono. Z nabranim denarjem da naj se zgradijo zdravilišča za slabotne otroke starih delavskih stanov, in da se ustanovijo brezplačna mesta za

vprejem takih otrok po vseh kronovinah; dalje da se priredi svečan sprevod v dokaz udanosti vseh kronovin in vseh alojev, v katerem naj bi se pokazale iskanjbe in napredki 19. stoletja in konečno, da se izročé darila posamičnih kronovin in korporacij Nj. Velikanstvu. Tudi zadruga obrtnikov rudarstva, železnine in izdelovanja strojev sklenila je resolucijo, s katero se izjavlja proti razstavi in priporoča ustanovljenje stalnih dobrotvornih zavodov. — Grof Fran Coronini izjavil se je za odloženje predloga, po katerem naj bi se odprla na Dunaju narodna razstava leta 1898.

Iz Kopra se nam piše: Dan 24. min. m. bil je za gojenca tukajšnjega o. kr. učiteljskega izobraževališča izvanredno slavnosti in važnosti, ker se je praznoval svečanostni spomin 40letne poroke Njegovega Velikanstva presvitlega cesarja. Proprašta dvorana se je pod vodstvom prof. Sch. primerno okinčala s zelenjavo in grbi vseh avstrijskih dežel, katere je naslikal za to slavnost neki gojenec. Svečanost je počastilo nad sto odličnih oseb. Med temi je bil deželni šolski nadzornik vitez Klodič, šolski svetovalec vitez Babuder, nekdanji vodja vitez Revelante, stolni prošt don Petronio s mnogo duhovščino, okrajni glavar Schaffenhauer, okrajni šolski nadzornik Kožuh, ves učiteljski zbor tukajšnje kasnilniške šole in italijanske ljudske šole, mnogo gospej in gospic ter uradnikov in nekoliko mestjanov.

Ume se ob sebi, da je bil ves učiteljski zbor tukajšnjega učiteljskega s vodjem J. Markeljem. Na programu bile so tele točke za orkester, ki je sestel iz 14 godcev-gojencev: 1. Moja Avstrija, koračnica. 2. Sarti, simfonija. 3. Verdi, „Rigoletto“. 4. Rossini, ouvertura iz opere „Semiramida“. Pevski zbor, ki je štel 24 pevcev je pel: 1. Cesarica pesem. 2. Ljudska pesem o cesarji. 3. Kreutzer, zbor iz opere „Prenosišče v Granadi“. (Vse tri pesmi v nemškem jeziku.) Pri godbi odlikovala sta se posebno, mimo nekaterih igralcev na goši, slovenski gojenec Širca in hrvatski, gojenec Ryslavy (rodem Čeh). Na glasoviru igrala sta iz Mendelsahna slovenska gojenca Širca in Vuga.

Med posameznimi točkami govoril je prvi vodja Markelj (v nemškem jeziku), ki je poudarjal posebno udanost do vladarske hiše. Potem pa je govoril profesor J. pl. Kleinmayr o veljavi te izvanredne slavnosti. O govoru samem nočemo delj bledeti, ker je priobčen že v nekem tržaškem nemškem listu. Pritrdimo pa lahko, da mu je sledil burni „šivio“ vseh navzočih, katerega se je pridružil tudi kak „eviva“.

Sploh se je kazalo, da je bila svečanost občo avstrijska, da je družilo vse navzoče pravi viribus unitis. — Onim, ki smo bili pri svečanosti ostane ta svečanostni dan dolgo v spominu.

(Prav in lepo je — in v takih mestih kakor je Koper tudi posebno potrebno —, da se goji avstrijsko čustvovanje. Sicer pa se pridružujemo tudi mi in brespogojno menjenju drugih slovenskih listov, da nemščina ni jedino sredstvo za gojenje takega čustvovanja. Izključno nemške slavnosti na izobraževališču v Kopnu so pravi nezmišl — sod nezmišelnih naših odnošajev. Uredništvo.)

Pri občnem zboru „Delalskega podpor-nega društva“ izvoljen je bil z večino glasov ta-le odbor: Predsednik: Mate Mandić; odborniki: Bogdanović Ant., Bišek Iv., Barbič Fr., Mikota Julij, Gijvič St., Hvastja Iv., Perhavo Jak., Primožič Fr., Slajko Ant., Spilar Iv., Lotrič Gr., Vertovec And., Mavrin Miha, Ipavec Iv., Barcon Iv., Samec Mat., Komušić Miha, Rep A., Poljšak Miha, Perušek Vinko, Mrhar Ant., Hlad Jos. — Namestniki: Kolb Jos., Lavrončič Vinc., Levo Iv., Kobal Anton, Krašna Ant., Babuder Fr. — Pregledovalci računov: Šeber Teobald, Škamperle Jak., Fabjan Jos. — Razsodišče: Žitko Fran, Malo Ivan.

Prvi maj v Trstu. Kakor smo se bili nadejali, res ni bilo danes v Trstu nikakoršnih demonstracij. Vodili smo to v naprej, kajti ogromna večina tržaških delavcev so mirni Slovenci, ki se prav brigajo malo za socialistiške agitacije. Zaradi tega delalo se je po vseh zavodih in delavnicah danes, kakor po navadi. Samo v Lloydovem arzenalu so praznovali. Okolo 100 delavcev iz arzenala šlo je zjutraj k sv. Ivanu v gostilno „Alia

Brochetta“, kjer so popolnoma mirno jedli in pili ter razgovarjali se. Opoldne vračali so se mirno v mesto. Pri javnem vrtu ustavilo je isto stražarstvo, posiljavajoč jih, da se razidejo; ker pa tega delavci niso storili mahoma, prijeli so stražarji par upornikov in še par drugih, ki so se ustavljali takemu arestovanju in kričali, da naj izpustijo prijete drugove. Vseh so zaprli 5. Izgredov ni bilo nikjer.

Naznanilo, vabilo in prošnja. Odbor „Slovenskega bralnega in pevskega društva v Boljunci“ naznanja uljudno č. p. n. gg. društvenikom, da bo, pričenši s današnjim dnem, društvena bralna soba v hiši št. 66, poleg društvene sobane v drugem nadstropju glavne hiše na levo. — Zajedno vabimo vse č. p. n. gg. društvenike najljubšeje in prosimo, da bi čim marljivejše prihajali čitat in da bi čim številnejše blagovolili udeležiti se skupnih društvenih večerov, kateri bodo, po odobrovom sklepu, od sedaj naprej vsake sobote večer.

Zunajse č. p. n. ude pa še posebej opozorujemo na §§ 8. in 9. društvenih pravil in jih prosimo, da čim prej poravnajo zaostalo društvenino.

Boljunci, dne 26. aprila 1894.
Za „Slovensko bralno in pevsko društvo v Boljunci“
Miroslav Anšlov, predsednik.

Neureča. Večraj popoldne pomikal se je tovarni vlak, kakor vsak dan, jako počasi ob obrežju na progi, ki spaja južno železnico s državno. Na obrežju Giuseppeina prišel je vlaku nasproti nek priletel mož, ki je v neurečo sdranil, baš ko je prišel do vlaka. Da ne bi padel, prijel se je nehoté za železniški voz, toda baš valed tega ker se je pomikal vlak njemu nasproti, padel je pod voz. Prvo kolo povozilo je neurečnega preko trbuha, da se je takoj pokazal drob, drugo kolo strlo mu je prsi od jedne rame do druge, da je bil revež na mah mrtov. Ljudje so sagnali krik groze; vlak se je ustavil takoj.

Takoj se je nabrala velika množica ljudi okolo grozno razmesarjenega trupla, stražarji pa so tekli po sdravnika in po sodnijsko komisijo. Ko je sdravniško-sodnijska komisija konstatovala, da je neurečen mrtov, potem so odpeljali truplo v mrtvašnico pri sv. Justu. Nihče ne zna, kdo je poneorečen; isti je navidezno delavskega stanu, 60 do 65 let star, je plešast in ima polno sivo brado.

Neznana smrt. Večraj popoldne sadela je kap 66letnega javnega postroščeka Domenika Azzolinija iz Rovereda, stanujočega v ulici delle Candele št. 2, baš v tem, ko je stopil iz postaje južne železnice, kjer je imel opravka. Ljudje so poklicali sdravnika, toda, prihitel dr. Plitek od sdravniške postaje, prepričal se je, da je neurečen mrtov. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu. Pokojnik zapustil je ženo in troje otrok.

Poskušen samomor. 20letni krošnjar Edvard Cosen, stanujoč v ulici Riborgo, zastupil se je večraj pod škodnjem s rastopljenimi glavicami žveplenic. Ljudje se pozvali sdravnika, ki mu je ispral želodec in ga poslal v bolnišnico. Cosen je v prejšnjih letih še dvakrat skušal končati svoje življenje s strupom.

Zasačen ropar. Iz Rima poročajo, da so minole nedelje zaprli tam železniškega zavornika Ognibene, ker je bil na sumu, da je roparsko napadel na vlaku sprevodnika Sartoria. (Glej v večernem izdanku „Ed.“ z dne 28. min. mes. vest „Drzen roparek napad na vlaku.“) Ognibene je priznal svoj zločin, toda izjavil je, da hoče varok povodati le preiskovalnemu sodniku. — Najnovejša poročila pa opozivljajo to vest, češ, da Ognibene ni priznal ničesar in da je sploh nekriv tega napada.

Najnovejše vesti.

Dunaj 1. maja. V večerajšnji seji tiskovnega odsaka izjavil je pravosodni minister, da se more omejiti objektivno postopanje le takó, da bi se odpravilo v vseh slučajih zadržane zaplene in da bi sodili o zaplenah pravi sodniki namesto porotnikov. — Minister notranjih poslov je izjavil, da bi se moralo preskrbeti jamstvo za slučajne denarne globe, ako se odpravi kavejca, takó da se more zatreči na denarno globo obsojen list, če v teku treh dni ne bi položil pri državnem pravdništvu sodnijsko osnažene globe. Rim 30. aprila. Vesti, katere širi list „La Capitale“ o zdravju papeževem, so popolnoma neosnovane. Papež je zdrav.

Barcelona 30. aprila. V večerajšnji tajni seji vojnega sodišča je baje predlagal vladni komisar smrtno kazen za 10 anarhistov, kateri so zatoženi, da so sokrivi atentata na markala Martinez-Camposa.

Atene 1. maja. Potres minolega petka napravil je več škode, kakor se je mislilo s prva. Posebno je trpela pokrajina Livadia. Mesto Atalante je popolnoma zapuščeno. Mor-sko obrežje znižalo se je za 1 1/2 metra.

Pariz 30. aprila. General de Bois-Defre imenovan je stalnim načelnikom generalnega štaba.

Trgovinski brojavci.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 7 12—7 14, za jesen 7 38—7 39. Koruza za juli-avgust 5 13 do 5 15. Oves za jesen 5 88—5 90.
Pšenica nova od 77 kil. f. 7 25—7 30, od 78 kil. f. 7 35—7 40, od 79 kil. f. 7 45—7 50, od 80 kil. f. 7 50—7 55, od 81 kil. for. 7 60—7 75, Rž 5 60—5 75.

Jedmen 6 55—9—; prosa 8 90—1 30.
Slabe ponudbe pšenice, trg mlačen. Prodalo se je 12.000 mt. st. Druge vrste žita nespremenjene, malo zanimanja. Vreme: deževno.

Praga. Nerazfinirani sladkor: boljše. Za maj 14 95, Nova roba september 14 85.

Budimpešta. Spirit, 16 25—16 65

Havre. Kava Santos good average za maj 102 25, za september 91 75.

Hamburg. Santos good average za maj 83—, september 78 75, december 73— popustljivo, mlačno.

Dunajski borski 1. maja 1894.			
	včeraj	danes	
Državni dolg v papirju	98 50	98 45	
„ „ „ v srebru	98 35	98 35	
Avstrijska renta v slatu	120 —	120 15	
„ „ „ v kronah	97 95	97 90	
Kreditne akcije	352 —	352 35	
London 10 Let.	125 —	125 —	
Napoleoni	9 94 1/2	9 94 1/2	
100 mark	61 22 1/2	61 22 1/2	
100 Italj. lir	44 15	44 25	

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitaria 12, (po domače pri „Fruščkovcu“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz pravih in dobrih vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 38, modra frankinja po 40 in črno kratko po 40 št. liter. Izvrstna kuhinja. — Dršč se gela: „Kajak k rajaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.
Anton Vodopivec, gostilničar.

Zaloga piva
pivovarne bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec
pri 156

A. DEJAKU, junior, v TRSTU
Via degli Artisti št. 8,
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant,
ponuja p. n. gostilničarjem v Trstu in po okolice staroznane steinfeldske eksportne (Export), okuski (Märzen) in uletano (Lager) pivo, tako v sodih kakor po steklenicah, pod ugodnimi pogoji.

Na prodaj
je zeló lep, nenavadno velik, 14 mesecev star, jako močan, dobro dreširan pes
BERNARDINEC“

Več se lahko poišče pri lastniku Martin Fischer-ju logarski uradnik v Šneperku, pošta Stari trg pri Raketu.

Slavno občinstvo opozarjam na mojo novourejeno pekarnjo v ulici Ghega št. 4, v kateri se dobiva sleherni dan sveže pečivo vsake vrste. Ob jednom naznanjam, da sprejemam naročila na izvrstno

KOLAČE
za birmance
Priporočam se vsem botrom in botram s mesta in dežele za obilen obisk.
Edvard Lampe.

Skladišče piva
iz
Zagrebske delniške pivovarne
in tovarne slada
priporoča in sprejema naročila toliko v sodih kolikor v steklenicah.

Glavni zastop in skladišče
ULICA DEGLI ARTISTI št. 8.
To pivo je izvrstno kokovosti in po nizkih cenah

„Kupuj pri kov-ču in ne pri kovačetu!“
pravi stari pregovor.

To velja po vsaj pravici za moj zavod, kajti tu tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima zbog gotovega plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar je slednjije v korist kupovalcu samemu.

Krasni vzorci zanebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogate zbirke vzorcev, kakor se nikoli, za krojače nfrankovane.

Snovij za obleke.

Peruvien in dosking za velečastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, sukno za biljard in igralne mize, preproge za vozove, loden, tudi ne premoljiv za lovske suknje, snovij, ki se dajo prati, potni ogrtači od gid. 4 do 14 itd.

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne dober kup cunje, katere veljajo komaj odškodnino za krojača, priporoča

Iv. Stikarofsky,
BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštne povzetki!
Korespondenija v nemškem, češkem, ogrskom, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.
(24)